

RUNO (38) *sb n*

runo (38), [**rono**, **runno**, **rumo**].

o jasne.

sg *N* runo (13). ◇ *G* runa (8). ◇ *A* runo (14). ◇ [*I* run(e)m.] ◇ *L* runie (3). ◇ [*pl G* run.]

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Wełna owcy lub wielbłąda, także skóra z tych zwierząt; vellus PolAnt, Cn (35)*: Orzeł niegdy lecąc z wyfoká/ Wziął z ftádá máłego báránká: Vźrzawłfy to kruk hnet się wzbudził/ Ná ftáre⁸⁰ się báráná rzučil. Y wrzepił mu páznogty w runo *BierEz* H2v; [*rzekł Gedeon do Boga*:] Niechay popędliwość twa nie poruľza łie przeciwko mnie/ [...] proľzę niech tylko łámo runo [*położone na ziemi na znak sprzyjania Boga*] bęďdzie łuche/ á ná włzytkę źiemię niech páďnie rołá. *BibRadz Iudic* 6/39, I 138d *marg* [2 r.], *Iudic* 6/38, 40; *RejZwierc* 205v; *CzechEp* 178, 309; Strzydz owce porządnie/ y pierwey zwaźyć wiele/ niź łchowáć: [...] á łtrzygáć owce/ káďdey runo zwiáźáć. *GostGosp* 160; [Jest obyczaj, iż dwakroć strzygá wełnę z owiec starych, a koźde rumo szacujáć po dwu groszu *LustrMaz* II 55, II 9; *LustrRaw* 77, 142].

Wyrażenia: [»z jagnięcia rumo« : Owiec młodych uchowało się w tym folwarku 35, które tylko raz strzyżono; uczyni z każdego jagnięcia rumo także gr 1. *LustrRaw* 55.

»runo owcze, z owcy(-e), u owce« [*szyk zmienny*]: a za każde rumo z owcy, gdy ją postrzygá, gr 2 dadzą *LustrMaz* I 23; Beło tego roku owiec starych 72, które wedle zwyczaju dwakroć strzyżono do roka [...]; każde rumo u owce uczyni gr 1. *LustrRaw* 55, 61; Abowiem w tym Vpominániu/ y przeľtrodze pod owczym runem/ że wielce naboźna ołobá Kátholicka włzyľtkim Polakám źyczłiwa [...] zbáwienia y dobrego ludzkiego rzkomo łzuka/ [...] znáćźnie łię pokáźuiá łiego wilcze kły frogie *Respons przedm* A2.]

»runo wełny« = *vellus lanæ PolAnt (3)*: *BibRadz Iudic* 6/37; Niechay połozę to runo wełny ná ziemi/ ielłize runo bęďdzie mokre á ziemiá łucha/ tedy vwierzę żeś ty ielł czo włzytko moźelź. *RejZwierc* 205v [*przekład tego samego tekstu BibRadz*], 205v; [Jest ten obyczaj iż owce stare strzygá dwakroć do roku, a młode raz; uczyni od starych owiec run wełny 172, a od młodych owiec uczyni run 70, szacujáć każde rumo wełny po 1 gr, uczyni to ... fl. 8/2/0 *LustrMaz* II 141].

»runo wielbłądowe« (1): Teź gdy po biały albo po mleczney vrinie vkaże łie blada/ albo taka iakie ielł runo wielbłądowe. Znamionuie vmocnienie ciepłá przyrodzonego *FalZiol* V 4v.

mit. »złote runo« = *runo barana złożonego przez Fryksosa w ofierze Zeusowi w Kolchidzie, cel wyprawy Jazona i Argonautów; aureum vellus Modrz (21)*: Iazon [...] chćiwy łławy dobrey/ vmyłłł tám iecháć s towarzylłtwem/ á dołtáć złotego runá. *BielKron* 54; Co łie tycze tego złotego runá/ łtáď to runo łławę wzyęłł/ iż w tym krolełłtwie Kolchis [...] były owce z wełná báďďo dobrá/ náď ktorá łwiáť lepłzey nie miał *BielKron* 54v; A dał mu był Apollo odpowiedź/ iż ták długo miał być krolem poki złotego runá nie wezmá z łiego krolełłtwá. *BielKron* 54v, 26v *marg*, 53, 53v [2 r.], 54, 54v [5 r.], 269v, 474; *ModrzBaz* 125v; *KochFrag* 41; (*marg*) *Aureum vellus* złote runo. (-) Zá morzem futro zdáło mu łię złote/ Choćia iuź byłł wiotche y nadprote. Mogłby był domá cudnieyłzygo dołtáć/ By mu mogł łprołtáć. *KlonFlis* C4v, C4v; [*StryjKron* 63 (*Linde*)].

[*Szereg*: »runo albo wełna«: rácz nas [*Panie*] takim cudem pośilić. położę runo ábo wełnę na dworze: iesli w nocy rofa ná nię [pádnie/ á ziemiá wízytka fucha będzie: poznam/ ífz [*aluzja do Vulg Iudic 6/37*] [...] *SkarŻyw 562 (Linde)*.]

[*Przen: Bogaty ubiór*:

Wyrażenie: »złote runno«: Obaczywízy bogaczá człowieká nikczemnego/ vbránego w świetne ízáty/ rzekł: Onož mamy owce ze złotym runnem. *PlutBBud 71v*.]

2. *Gleba porośnięta trawą, łąka (3)* : *LubPs Q4 marg cf niżej*.

W porównaniach (2): Iáko gdy obfity defłcz ná runo vpádnýe/ Ták teź twoye kroleřtwo rozhoyni fie fnádnýe [*Vulg Ps 72/6*] (*marg*) [...] Runo rozumie boźnicę/ á nieplódną zyemię kořcioł s pogánów.

(-) *LubPs Q4*; Słtápi iáko defłcz ná runo: y iako defłczowe kropie ná ziemię kápiące. *LatHar 399*.

3. [*n-pr Nazwa herbu*:

Zestawienie: »Złote Rono«: bo v nich [*u Gotów*] napřednieyřze to były dwie zdawná Fámilie/ *Baltorum* ktora Wířzygoty rządźiła/ á *Amalorum* co Ořtrogoty/ y tá złote rono nořiła za Herb. ma byđź Báránek złoty z roźkami tákże złotemi. *BielKron 1597 555*.]

Synonimy: **1.** *wełna*; **2.** *łąka*.